

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.241/2017/3.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Pataki Árpád előadó bíró
Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Szabó Edit Édua Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Szabó Edit Édua
(ügyvéd)

Az alperesek:

I. rendű
II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kovács Loránd
(ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.105/2017/3/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 35.P.22.972/2016/7.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megtéríteni külön felhívásra.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A II. rendű alperes által működtetett és az I. rendű alperes által szerkesztett ... internetes oldalon 2016. május 25-én cikk jelent

meg ... cím alatt. A közlemény azt boncolgatta, hogy miként működik a ... elnevezésű politikai párt finanszírozása, miként folynak be a támogatások, illetve kik állhatnak a párt mögött. A cikk arról ír, hogy ... párttársainak írt levelében többek között a szerző azt írta, hogy a pártkassza úgy működik, mint ... bizalmasának egyszemélyes Kft-je. A cikkben az szerepel, hogy ... levelében felmerült ebben ebben a körben az Iránytű Intézet és annak vezetője, a felperes neve is, mint aki a ... egyik legnagyobb „oligarchája”. A cikk arról ír, hogy a párt volt alelnöke nyilatkozott a tények című televíziós műsornak, és többek között azt mondta, hogy a felperes intézetéhez köthetők a ... legnagyobb ingatlanmutyjai. Az közlik a felperesről, hogy az ... és vezetője nemrég kölcsönökből és a pártkasszából vett volna pártszékházat a ..., ám ezen tervüket ... ellenkezése keresztbe húzta. Azt is közlik, hogy a televíziós műsor stábja kiderítette, hogy a felperes egykor a párt frakciótitkára volt. Ezt követően a cikk a következőket tartalmazta: „Forriról már korábban megírta a ..., hogy a párt által elköltött két milliárd forint harmadát közvetlenül, de többi jelentős részét is közvetítőkön keresztül szerezhette meg. A ... pénzéből jutott a ... c. hetilapnak, a ... és az ... is.”

- [2] A felperes 2016. június 13-án helyreigazítási kérelmet juttatott el az I. rendű alpereshez. Az alperes a kérelemnek nem tett eleget. Ezt követően a felperes keresetet nyújtott be a bírósághoz, amely oda 2016. június 21-én érkezett meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes pontosított keresetében a következő tartalmú helyreigazítás közlésére kérte kötelezni az alperest: „Az internetes portálunkon 2016. május 25-én ... címmel megjelent cikkben valótlanul híreszteltük ..., hogy a párt által elkötött 2 milliárd forint harmadát közvetlenül, de többi jelentős részét is közvetítőkön keresztül szerezhette meg.” A felperes szerint a híresztelt állítás nem felel meg a valóságnak.
- [4] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Előadták, hogy az általuk csatolt, a ... internetes sajtótermékben 2015. december 15-én egy tényfeltáró cikket közöltek, és az ott leírtakból az alperesi újságíró okszerű következtetéseket vont le.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott, és az általa kért szövegű helyreigazítás közzétételére kötelezte az I. rendű alperest. Ezen túlmenően kötelezte a II. rendű alperest a perköltség és az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére. Az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy az alperes által csatolt, a perbeli közlés alapjául szolgáló újságcikk nem elegendő bizonyíték, vagyis az ha a csatolt cikkben szerepel egy állítás, nem

feltétlenül jelenti azt, hogy ez az állítás a valóságnak is megfelel, és nem mentesíti az állításokat megismétlő, vagy azokból következtetést levonó sajtóterméket a valóság bizonyításának kötelezettsége alól. A jogalkotói akarat a jogszabályokon keresztül a híresztelést, vagyis a mástól származó értesülés továbbadását is önálló felelősségi alakzatként szabályozza. Az elsőfokú bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a híresztelt állítás valóságtartalmát az alperes nem bizonyította, ezért helyreigazításra köteles.

- [6] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy a II. rendű alperesnek fizessen meg 45.000 forint + ÁFA együttes első- és másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra fizesse meg a le nem rótt 84.000 forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. A jogerős ítélet eljárásjogi vonatkozásban rögzítette, hogy a felperes pontosított kereseti kérelme megfelelt az előzetes helyreigazítás iránti kérelemnek, így a keresetpontosításnak eljárásjogi akadálya nem volt. A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság azt helytállóan mondta ki, hogy önmagában az alperesek által bizonyítékként megjelölt cikkben közöltek nem feltétlenül jelentik azt, hogy ennek okán az alperesi közlés megfelel a valóságnak.
- [7] A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor elmulasztotta az alperesek által bizonyítékként becsatolt cikk tartalmának részletes vizsgálatát. Azt a vizsgálatot a másodfokú bíróság végezte el, és arra a következtetésre jutott, hogy az alapul szolgáló cikkben közöltek a felperes által kifogásolt állítás valóságát megerősítik.
- [8] A ... oldalon 2015. december 16-án megjelent ... című cikk elemzést közölt ... alcím mellett, grafikonnal ellátva. Itt feltüntették a felperes érdekeltségébe tartozó cégeket és szervezeteket, és az egér mozgatásával a grafikon felett megjelentek azok az adatok, amelyek alapján az adott társaságok a felpereshez köthetők, illetve feltüntetésre kerültek a ... mint politikai párttól kapott bruttó összegek is. Az alperes által alapul vett cikkben táblázatokba foglalták a ... parlamenti frakciójának szerződéseit és pártalapítványainak szerződéseit is. Ebben a cikkben feltüntették, hogy korábban a ... és az ... kérte ki ezeket a listákat a frakciótól, illetve a Pártalapítványtól, a cégalapítás pedig a ..., illetve az ... adatain alapulnak. Az alapul vett cikkben a szerződések adatait összesítették, arra az eredményre jutottak, hogy a felperes érdekeltségébe tartozó cégek, illetve szervezetek részére kifizetett összegek kapcsán kisebb pontatlansággal a perbeli közlés megfelel a valóságnak. A felpereshez köthető cégek, szervezetek részére kifizetett 559.000.000 forint nem éri el a 2 milliárd forint egyharmadát, az valójában a kifizetett összegek 28%-át teszi ki, de a két összeg közötti különbség gyakorlatilag lényegtelen pontatlanságnak

tekinthető. Önmagában nem volt vitatott, hogy a Jobbik szinte kizárólag állami forrásból gazdálkodik, és 2010 óta közel 2 milliárd forintot költött el a frakció, illetve a Pártalapítvány (...). A közel 2 milliárd forintból a csatolt cikkben rögzített bizonyítékok által alátámasztottan 559.000.000 forint jutott a felpereshez kapcsolható cégekhez, szervezetekhez (... , ... , ... , ... , ... , ... és ...) A cégek rendezvényeket szerveztek, kutatásokat végeztek, tanulmányokat készítettek a párt számára. A jogerős ítélet szerint az a következtetés, hogy az összeg többi jelentős részét is közvetítőkön keresztül szerezhette meg a felperes, a cikkben megjelölt tényekből levont olyan következtetés, amely nem ad helyreigazításra alapot. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a keresetet teljes egészében elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint perköltség megállapítását. A kérelemben előadta, hogy a felülvizsgálati igény valóban mérlegelés ellen irányul, de a jelen esetben az olyan mértékben okszerűtlen volt, amely ezt indokolja. Kiemelte, hogy a híresztelt cikk csatolása nem jelenti az abban foglaltak valóságtartalmát, azt az alperes lett volna köteles bizonyítani, ezt az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte. Hangsúlyozta azt is, hogy a másodfokú bíróság érdemben nem a megtartott nyilvános tárgyaláson végezte el az ítéletében rögzített elemzést, gyakorlatilag csak az ítélet kihirdetésénél közölte azt, hogy miként végezte el számításait, és ez volt az, amely alapján megalapozottnak találta a közlést. Ehhez képest a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy a másodfokú bíróság okfejtésére reagáljon. A felperes szerint amennyiben a másodfokú bíróság úgy dönt, hogy bizonyítást folytat le, akkor azt mindenképpen a tárgyaláson kellett volna megtennie, ha pedig ez nagyobb terjedelmű, akkor az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül kellett volna helyeznie, és az elsőfokú bíróságot kellett volna utasítania a bizonyítás lefolytatására, ez azonban nem történt meg.
- [10] Az I.-II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak, és a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [12] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt.

A (2) bekezdés értelmében a felülvizsgálati eljárásban a Kúria csak a felülvizsgálati kérelem, illetve a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálódhat. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól kivételt az jelent, ha a mérlegelés kirívóan okszerűtlen, vagy nyilvánvalóan ellentétes a logikai alapvető szabályaival. (BH.1999.44., BH.2013.119.)

- [13] Az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. tv. (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés szerint a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcst, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. A 10. § értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A 12. § (1) bekezdése szerint ha valakiről bármelyik médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, és ehhez képest melyek a való tények.
- [14] A jogszabály tartalmából következik, hogy a mástól származó értesülés továbbadásáért (híreszteléséért) is felelősség terheli a sajtószervet állítások valótlanlansága esetén. Ezen általános szabály kapcsán a bírói gyakorlat több kivételt is megfogalmazott.
- [15] A Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalása értelmében a vitatott sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részét összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésre tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos, művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet helyreigazítás alapja. A PK. 14. számú állásfoglalás I. pontja szerint a sajtóközlemény kifogásolt tényállítás valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani. Az olyan sajtóközlemény valóságát is általában a sajtószerv köteles bizonyítani, amely híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát, vagy átveszi más szerv (sajtószerv) közleményét.

- [16] A jelen esetben az volt az eldöntendő kérdés, hogy a perbeli közlés alapjául szolgáló („híresztelt”) újságcikk bizonyítékként felhasználható-e, illetve hogy a jogerős ítélet a bizonyítékként való felhasználás során annak tartalmát helytállóan ítélte-e meg vagy sem. A Kúria szerint azt helytállóan rögzítette mindkét bíróság, hogy önmagában a híresztelt cikk csatolása még nem jelenti a híresztelt cikk tartalmának valóságát. Ugyanakkor semmi nem zárja ki azt, hogy a híresztelt cikk a jelen eljárásban bizonyítékként figyelembe vehető legyen. A Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan, jogszabálysértés nélkül értékelte ezt a bizonyítékot. A felperes ugyanis azon a nyilatkozaton kívül, hogy a híresztelt cikk csatolása nem jelenti a benne foglaltak valóságát, semmilyen módon nem vonta kétségbe a híresztelt cikk tartalmát a maga konkrétságában, nem jelölte meg azt, hogy az abban foglalt állítások mennyiben lennének valótlanok, hiszen ott konkrét szervek, szervezetek és konkrét szerződések szerepeltek, amelyek meg nem cáfolt módon a ... Pártalapítványtól, illetve magától a párttól származó adatok, szerződések voltak. Konkrét kifogások hiányában a jogerős határozatot hozó bíróságnak nem volt oka arra, hogy a híresztelt cikk állításainak valóságtartalmát megkérdőjelezze. Ha pedig a valóságtartalom nem kérdőjeleződik meg, okszerű lehet az adatokból levont következtetés is. Ebből következően a Kúria szerint a jogerős ítélet nem sértette a logika alapvető szabályait, a lefolytatott mérlegelés nem volt kirívóan okszerűtlen, így az egyébként kivételes felülmérlegelésre nem volt jogszerű lehetőség.
- [17] Mindezekre figyelemmel a Kúria a megalapozott mérlegelésen alapuló, érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A pervesztes felperes köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére. Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő, nyilatkozatot nem nyújtottak be, ezért oldalukon felülvizsgálati eljárási költség nem merült fel, erről rendelkezni nem kellett.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [18] Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdés, 2010. évi CIV. tv. (Smtv.) 4. § (1) és (3) bekezdés, 10. §, 12. § (1) bekezdés, PK 12. számú állásfoglalás, PK 14. számú állásfoglalás, Pp. 78. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 275. § (3) bekezdés, 1990. évi XCIII. tv. 50. § (1) bekezdés.

Záró rész

- [19] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték nagysága az 1990. évi XCIII. tv. 50. § (1) bekezdése alapján került megállapításra, ezt az illetéket a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2017. december 6.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó
bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A

kiadmány hitelélül:
AM

tisztviselő